

Bloemenzee

op Goeree-Overflakkee

Wie denkt dat alleen Lisse en Hillegom het patent op uitgestrekte bollenvelden hebben, heeft het mis. Ook in het Zuid-Hollandse Goeree-Overflakkee fiets je in het voorjaar door een prachtig, felgekleurd schilderij.

TEKST: INGE FRATERS / FOTO'S: MAARTEN GIELIS

38

Je moet de dag waarop je gaat fietsen goed uitkiezen, want ze staan maar een halve maand in bloei. Maar dan heb je ook wat, die laatste weken van april. Velden vol tulpen zorgen voor een overweldigend kleurenspektakel, waar je zomaar doorheen kunt fietsen.

Op de smalle dijk tussen Middelharnis en Stad aan 't Haringvliet, zijn het eerst nog de schapen die de aandacht trekken. Soms staan ze met z'n allen midden op de dijk. Als je erlangs wilt, kijken ze lodderig om en verroeren geen poot. Tot er ineens eentje paniekerig opzij springt. Traag en lichtchaotisch verplaatst de meute zich

naar het talud van de dijk. Ach, even stilstaan is hier helemaal niet erg. Wolken jagen boven het Haringvliet, twee scholeksters vliegen tepietend over. Over het water kun je ver kijken.

VERSLAVEND MOOI

Snel daarna komen de eerste gekleurde velden in zicht. Grote paarse, gele, rode, witte en oranje vlakken, alsof een reus een immens, abstract schilderij heeft neergepenseeld. Subtiel is het niet, deze kleurenorgie, maar wel verslavend mooi. Halsreikend kijk je na iedere bocht uit naar het volgende bollenveld. Als je

goed spiedt, kun je aan de randen kleine, witte bordjes zien staan, met zwierige namen als Ile de France, Garden Rhapsody of Purple Prince.

Stuk voor stuk tulpensoorten, want andere bolgewassen groeien hier in het voorjaar niet. "Dat komt door de grondsoort", legt Laurens Maliepaard – met 120 hectare de grootste tulpenboer van het eiland – uit. "We hebben hier klei, daar willen bollen zoals lelies of krokussen niet in groeien, maar tulpen wel."

Hij vervolgt: "Tulpentelers specialiseren zich niet in één kleur of ras. Wij hebben

39

dertig soorten, in allerlei tinten. Welke kleur populair wordt, is moeilijk te voorspellen." Collega-teler Jacob Jan Dogterom beaamt dat: "Je moet alles in huis hebben. Want als komend seizoen paars in de mode komt, wil de vrouw paarse tulpen en een andere keer wil ze weer gele." Hij grapt: "Misschien moet ik me maar eens verdiepen in de kleuren op de catwalk."

ONTHOOFD

Genietend tussen de bonte velden is het moeilijk voorstelbaar dat de kleurenpracht over een handvol dagen alweer voorbij is. Vóór Koninginnedag zijn alle tulpen 'onthoofd', verzekeren de telers. Koppen heet dat. Leendert Mastenbroek uit Sommelsdijk verklaart: "Bloeiende

'De rode tulpen die je vlak voor kerst in de winkels ziet, komen bijna allemaal van deze bollenvelden'

tulpen zijn mooi, maar het gaat ons om de bollen. Als de bloem eraf is, gaat de plant voor het baasje werken. Het bladgroen zorgt voor energie, de sapstroom gaat naar beneden en de bol gaat groeien. En die bollen zijn ons verkoopproduct. Ze gaan naar de kassen, waar ze later in het jaar in bloei worden getrokken."

De telers op Flakkee, zo'n 25 in totaal, hebben daarbij een voordeel. Mastenbroek: "Dit is klimatologisch het warmste tulpengebied van Nederland. Onze bollen bloeien twee weken eerder dan die in

Noord-Holland. Dat betekent dat onze afnemers óók eerder hun eerste tulpen kunnen hebben, wat vlak voor Kerst heel handig uitkomt. De rode tulpen die je dan in de winkels ziet, komen vrijwel allemaal van hier."

HANDWERK

Op Flakkee fiets je over allerlei dijken en dijkes. Dat is prettig, want daardoor heb je voortdurend weidse uitzichten. En soms heb je onderweg tijd om alvast af te kicken van de tulpen. De tulpen groeien namelijk niet overal. "Je hebt lichte kleigrond nodig en genoeg zoet water", vertelt Dogterom. "Dat komt heel nauw. Sommige stukken hebben zout kwelwater, of er ligt te zware klei. Ongeveer de helft van het eiland is geschikt. Bovendien kun je tulpen maar eens in de zes jaar in dezelfde grond poten."

De drie boeren houden van hun vak. "Het is een uitdaging om steeds de beste bollen eruit te pikken en daarmee door te gaan", zegt Mastenbroek. "Tulpen zijn mooier, duurder én moeilijker te telen dan traditionele akkerbouwgewassen", vult Dogterom aan. "Maar als het goed gaat, verdient je er ook meer mee. Arbeidsintensief is het wel: één hectare geeft 400.000 bollen en het is véél handwerk." In totaal is op Goeree-Overflakkee 475 hectare – bijna 320 voetbalvelden – bedekt met bollenvelden. Dus reken maar uit...

Maliepaard: "Je bent dertien, veertien uur per dag in touw. Letterlijk elke tulp in het veld bekijk je handmatig op kleur, vorm en ziektes. Dan moeten ze gekopt worden, en later natuurlijk geroid, schoongemaakt en gepeld." Bij het pellen ontdoen de telers de hoofdbollen van kleine bijbollen, de klusters. Die vormen het pootgoed voor weer een nieuw, arbeidsintensief seizoen. Maliepaard: "Je moet een beetje gek zijn voor de tulpenteelt. Maar het is wel mooi."

PRAKTISCH

KAART

De beschreven fietsroute is deels gebaseerd op het fietsnetwerk van Goeree-Overflakkee. De kaart die bij dit knooppuntennetwerk hoort, kost € 2,95 en is verkrijgbaar bij het startpunt van de fietstocht: de VVV in Middelharnis.

FIETSVERHUUR

Fietsverhuur/Automuseum Topolino, Battenoord 14, Nieuwe-Tonge, tel. (0187) 65 25 32 of 06 22 90 60 61. Altijd open, wel eerst bellen. Een fiets kost € 6,- per dag. Toegang tot het kleine museum is gratis. Het museum herbergt oude Fiat Topolino's en allerlei parafernalia. Je kunt hier eventueel de auto parkeren en de fietstocht beginnen bij knooppunt 80. Tip voor reizigers die met het openbaar vervoer komen: reis naar Middelharnis en laat de fiets daar bezorgen en ophalen.

HORECA

In Middelharnis, Oude-Tonge en Dirksland zijn diverse horecagelegenheden. Aanraders:

- Pannenkoekhuis/Lunchroom Petit Marie, Kaai 1, Middelharnis, tel. (0187) 48 71 65. Open: maandag t/m zaterdag van 10.00 tot 17.30 uur, vrijdag tot 20.30 uur, zondag gesloten.
- Restaurant Roos Sali, Oostdijk 3, Middelharnis, tel. (0187) 487 626. Open: elke dag vanaf 17.00 uur.
- Café-Restaurant 't Vosje, Voorstraat 3, Oude-Tonge, tel. (0187) 64 20 90. Open: maandag t/m donderdag en zaterdag van 12.00 tot 20.00 uur, vrijdag van 12.00 tot 22.00 uur en zondag van 16.00 tot 20.00 uur.

TASTBARE HISTORIE

Op de topografische kaart kun je de ringdijken van de oudste polders van Flakkee nog mooi zien. De alleroudeste ringdijk is die rond Dirksland (1415), waarover een deel van de fietstocht voert. Net als de polders Grijsoord, Middelharnis-Sommelsdijk en Ooltgensplaat, was de polder Dirksland eerst een los eiland, van de rest gescheiden door brede geulen. De geulen verzandden en er werd steeds meer land ingedijkt, tot Flakkee eind zestiende eeuw uiteindelijk één geheel vormde. Uit de benamingen van polders en dijken kun je nog altijd de historie van het landschap aflezen: ze heten Oudeland of Nieuwland en bijvoorbeeld Oudelandsdijk.

WATERSNOODRAMP

Aan het begin van de fietstocht, op de dijk langs het Haringvliet, kom je langs een informatiebord over de watersnoodramp van 1953. Want niet alleen de Zeeuwse eilanden worden zwaar getroffen in die beruchte stormnacht van 31 januari op 1 februari. Ook op Goeree-Overflakkee breken op verschillende plaatsen de buitendijken en bijna 500 slachtoffers worden in hun slaap door het water verrast. Alleen al in Oude-Tonge komen 304 mensen om. Sommige plaatsen houden het echter droog, met dank aan het intacte stelsel van oude binnendijken. Zo zorgt de oudste ringdijk van het eiland ervoor dat Dirksland gespaard blijft.